

ВИСНОВОК

**Національного університету «Чернігівська політехніка»
про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів
дисертації**

**Хоменка Олега Борисовича на тему:
«Управління продуктивністю команд ІТ-
компаній в умовах повної
розподіленості» поданої на здобуття
ступеня доктора філософії
з галузі знань 07 Управління та адміністрування
за спеціальністю 073 Менеджмент**

1. Актуальність теми дослідження та її зв'язок з науково-дослідними роботами.

Сучасний етап розвитку світової економіки характеризується тотальною цифровізацією, стрімким прогресом технологій штучного інтелекту та радикальною зміною парадигм організації праці. Трансформаційні процеси, підсилені наслідками пандемії COVID-19 та глобальними безпековими викликами, призвели до масового впровадження моделі повної розподіленості команд в ІТ-секторі. Перехід від традиційних офісних структур до локаційно-незалежних форматів дозволяє компаніям залучати унікальний людський капітал без географічних обмежень, проте водночас вимагає докорінного перегляду класичних управлінських підходів.

В умовах цифрового середовища традиційні інструменти менеджменту, що базувалися на фізичній присутності та візуальному контролі, втрачають свою ефективність. На зміну їм приходять методи цифрового моніторингу, асинхронної взаємодії та новітні форми координації, що потребує глибокого наукового осмислення та адаптації.

Для України питання підвищення продуктивності ІТ-команд в умовах повної розподіленості набуло стратегічного значення через повномасштабну військову російську агресію. Вимушена релокація персоналу, енергетичні виклики та необхідність підтримки безперервності бізнесу перетворили віддалений формат роботи на критичний фактор виживання та конкурентоспроможності вітчизняної ІТ-галузі, яка є ключовим драйвером експорту та повоєнного відновлення України.

Попри високий рівень технологічної адаптивності галузі, залишаються малодослідженими питання комплексного управління продуктивністю, які б враховували не лише технічні показники, а й психоемоційний стан фахівців, когнітивне навантаження та підтримку командної єдності в умовах «віртуальної дистанції». Продуктивність сучасного ІТ-фахівця вже неможливо виміряти лише лінійними метриками; вона стає інтегральним результатом поєднання професійних компетентностей, якості цифрового середовища та ефективності впровадження ШІ-інструментів.

Таким чином, необхідність розроблення системного науково-методичного підходу до управління продуктивністю команд ІТ-компаній, що функціонують на засадах повної розподіленості, є надзвичайно актуальною. Це дозволить не лише оптимізувати бізнес-процеси в умовах цифрової трансформації, а й забезпечити стійкий розвиток людського потенціалу в умовах безпрецедентних зовнішніх викликів.

Дисертаційну роботу виконано у рамках реалізації науково-дослідної роботи Національного університету «Чернігівська політехніка», а саме: «Стратегічне управління підприємствами в умовах війни та післявоєнної відбудови» (номер державної реєстрації 0124U004476, 2024-2027 рр.), в межах якої дисертантом запропоновані шляхи підвищення продуктивності розподілених команд.

2. Мета і задачі дослідження.

Метою дисертаційної роботи є поглиблення теоретичних положень, обґрунтування методичних засад та розробка науково-практичних рекомендацій щодо оцінки і підвищення продуктивності команд ІТ-компаній в умовах повної розподіленості.

Для досягнення поставленої мети в процесі наукового дослідження поставлені такі завдання:

- дослідити еволюцію та узагальнити сучасні наукові погляди щодо продуктивності в контексті управління командами ІТ-підприємств;
- розкрити особливості організації управління продуктивністю в розподілених ІТ-командах;
- розробити методичні підходи до оцінки рівня продуктивності в розподілених командах;
- проаналізувати сучасний стан ринку ІТ-послуг в Україні та виявити перспективи до його зростання;
- охарактеризувати та систематизувати національне та міжнародне інституційно-правове середовище ІТ-компаній;
- здійснити апробацію запропонованого методичного підходу до оцінки рівня продуктивності ІТ-команд в умовах повної розподіленості;
- проаналізувати переваги і недоліки сучасних підходів та цифрових інструментів для контролю та підвищення ефективності розподілених команд;
- запропонувати шляхи підвищення продуктивності ІТ-команд та розробити організаційно-економічний механізм управління продуктивністю ІТ-команд;
- провести економіко-математичне моделювання впливу штучного інтелекту на продуктивність розподілених ІТ-команд.

3. Наукові положення, розроблені особисто здобувачем, та їх новизна.

Основні результати дослідження, які становлять його наукову новизну і виносяться на захист, полягають у наступному:

- поглиблено понятійно-категоріальний апарат економічної науки в частині уточнення сутності дефініції «продуктивність команди ІТ-компанії», яку запропоновано трактувати як комплексну багатовимірну категорію, що інтегрує технологічні, організаційні, комунікаційні та людські складові командної діяльності;
- удосконалено наукові підходи до дослідження еволюції продуктивності в управлінні ІТ-командами, що дало змогу узагальнити перехід від класичного розуміння продуктивності як співвідношення витрат і результатів до сучасного багатовимірного підходу, який враховує якість, інноваційність, командну взаємодію, стійкість та людський фактор;
- доповнена система принципів управління продуктивністю команд в умовах повної розподіленості, зокрема такими специфічними принципами, як: асинхронної когерентності, ціннісної концентрації та резильєнтної продуктивності;
- запропоновано інтегральну модель оцінювання продуктивності команд ІТ-

компаній в умовах повної розподіленості на основі Cognitive Value Framework, яка, на відміну від існуючих, базується на інтеграції чотирьох взаємопов'язаних складових, а саме: швидкості виконання роботи, якості результатів, досвіду та здоров'я розробника, бізнес-ефективності, та забезпечує можливість цілісного визначення рівня продуктивності команди як багатofакторної соціально-економічної системи;

- поглиблено дослідження сучасного стану та перспектив розвитку ринку ІТ-послуг в Україні, що дозволило визначити передумови, обмеження та можливості підвищення продуктивності ІТ-компаній в умовах цифрової трансформації, глобальної конкуренції та поширення розподілених моделей праці;

- удосконалено наукові підходи до характеристики національного та міжнародного інституційно-правового середовища функціонування ІТ-компаній, що дозволило систематизувати регуляторні, організаційні та правові умови, які впливають на діяльність ІТ-підприємств і управління розподіленими командами;

- удосконалено організаційно-економічний механізм управління продуктивністю розподілених ІТ-команд, який на відміну від існуючих, забезпечує вимірювання досягнутого рівня продуктивності та створює основу для прийняття обґрунтованих управлінських рішень щодо підтримання сильних сторін команд, усунення вузьких місць і розроблення диференційованих заходів підвищення результативності залежно від типу команди;

- розроблені стратегічні напрями підвищення продуктивності команд ІТ-компаній, які доповнюють наявні механізми управління через врахування особливостей функціонування розподілених команд, цифрової інтенсивності робочого середовища, асинхронної взаємодії та адаптації до використання сучасних цифрових інструментів, зокрема технологій штучного інтелекту;

- розвинуто методичні засади сценарного аналізу змін продуктивності команд ІТ-компаній під впливом сучасних цифрових рішень, зокрема технологій штучного інтелекту, що дає змогу оцінювати потенційні позитивні та негативні ефекти їх інтеграції в командні робочі процеси.

4. Обґрунтованість та достовірність наукових положень, висновків рекомендацій

Зміст дисертаційної роботи побудовано на відповідному первинному матеріалі, аналіз та узагальнення якого дозволили сформулювати основні наукові положення, висновки та рекомендації.

Обґрунтованість та достовірність наукових положень, висновків та рекомендацій підтверджується глибоким аналізом наукових досягнень українських та зарубіжних науковців у відповідній сфері, нормативно-правових актів, аналітичних матеріалів, статистичних й емпіричних даних щодо функціонування ІТ-галузі, інформаційних ресурсів мережі Internet, що дозволило компетентно виконати завдання, поставлені у дослідженні.

Основні наукові положення, висновки та практичні рекомендації базуються на матеріалах власних досліджень автора, логічно впливають із матеріалів дисертації та є науково обґрунтованими і чітко сформульованими.

Для досягнення поставлених в дисертаційному дослідженні завдань було використано як загальнонаукові, так і спеціальні методи, а саме: історичний – для проведення ретроспективного аналізу поняття продуктивності; монографічний – для вивчення теоретико-методичних засад управління продуктивністю команд ІТ-компаній в умовах повної розподіленості; метод системного аналізу, логічного узагальнення – для обґрунтування теоретичних засад формування продуктивності розподілених ІТ-команд як складної багатofакторної системи; методи аналізу і

синтезу, порівняння та узагальнення – з метою дослідження існуючих наукових підходів до трактування продуктивності, результативності та ефективності командної роботи в ІТ-сфері; економіко-статистичні методи використовувались для оцінювання сучасного стану та виявлення тенденцій розвитку продуктивності команд ІТ-компаній; використання методів економіко-математичного моделювання дозволило розробити інтегральний підхід до оцінювання продуктивності команд ІТ-компаній в умовах повної розподіленості; графічні методи сприяли наочному поданню результатів дослідження; кореляційно-регресійний аналіз, метод сценарного аналізу та прогнозування застосовані для оцінки можливих змін продуктивності команд під впливом сучасних цифрових чинників, зокрема інструментів штучного інтелекту; соціологічні методи, метод експертних оцінок – для оцінки ваги індексів швидкості потоку, когнітивної якості, бізнес-ефективності, досвіду та здоров'я розробника; анкетування – для оцінювання психоемоційного стану, досвіду та умов праці учасників розподілених ІТ-команд.

5. Теоретичне та практичне значення результатів дисертаційного дослідження.

Теоретичне та практичне значення результатів дисертаційного дослідження Олега Борисовича полягає в тому, що основні положення дисертаційної роботи, отримані результати та висновки можуть бути використані в управлінській діяльності ІТ-компаній, у практиці менеджменту розподілених команд, а також у роботі підрозділів, відповідальних за організацію управління персоналом.

Науково-практичні розробки та рекомендації автора було впроваджено у практичну діяльність: DataScope systems Limited (довідка № hr-217 від 08.09.2025 р.), Rokcorp Solutions Limited (довідка № 54 від 17.10.2025 р.), що сприяло підвищенню об'єктивності оцінки продуктивності команди в умовах повної розподіленості та визначенню стратегічних напрямів підвищення продуктивності працівників. ТОВ «А1 консалтинг» (довідка № 33а від 24.09.2025 р.) використані напрацювання дисертанта щодо впровадження анкетування для оцінки досвіду та здоров'я спеціалістів. Результати наукових досліджень, зокрема у частині аналізу сучасного стану ІТ-сфери, окреслення перспектив її розвитку, а також визначення підходів до підвищення продуктивності команд у цифровому середовищі, використано в роботі Управління цифрової трансформації, інформаційних технологій, розвитку електронних та адміністративних послуг Чернігівської обласної державної адміністрації (довідка № 02.01-21/226 від 15.03.2026 року). Науково-методичні розробки використовуються у навчальному процесі Національного університету «Чернігівська політехніка» (довідка № 202/08-505 від 17.03.2026 р.).

6. Апробація результатів дослідження.

Основні положення, результати та висновки дисертації доповідались на 9 науково-практичних конференціях, зокрема: II Міжнародній науково-практичній конференції молодих учених (м. Чернігів, 21 квітня 2023 р.), XIII Міжнародній науково-практичній конференції студентів, аспірантів і молодих вчених (м. Чернігів, 26-27 квітня 2023 р.), XIII Міжнародній науково-практичній конференції (м. Чернігів, 25–26 травня 2023 р.), IX Міжнародній науково-практичній конференції (м. Луцьк, 15 грудня 2023 р.), The XIII International Scientific and Practical Conference «Social ways of training specialists in the social sphere and inclusive education» (Prague, Czech Republic, April 01-03, 2024), The 2nd International scientific and practical conference «Future of science: innovations and perspectives» (Stockholm, Sweden, December 23-25, 2024), XIII Міжнародній науково-практичній конференції (м. Львів, 29-30 грудня 2024 року), Global Trends in the Development of Information Technology and Science: Collection of Scientific Papers with Proceedings of

the 4th International Scientific and Practical Conference. International Scientific Unity (Stockholm, Sweden June, 25-27, 2025), Collection of Scientific Papers with the Proceedings of the 4th International Scientific and Practical Conference «New Horizons in Scientific Research: Challenges and Solutions» (Marseille, France, June 30 – July 2, 2025.)

7. Повнота викладення основних наукових результатів дисертації в публікаціях та особистий внесок у них автора.

Аналіз кількості наукових публікацій, повноти опублікування результатів дисертації та особистого внеску здобувача до всіх наукових публікацій, опублікованих самостійно й у співавторстві та зараховані за темою дисертації, засвідчив, що результати дослідження, викладені у дисертаційній роботі, отримані автором самостійно та повною мірою відображені в публікаціях, доповідалися та обговорювалися на науково-практичних конференціях.

Основні результати дисертаційної роботи опубліковані здобувачем самостійно та у співавторстві у 14 наукових працях, загальним обсягом 5,99 друк. арк., з яких автору належить 4,79 друк. арк., у тому числі 4 статті у наукових фахових виданнях України, обсягом 2,63 друк. арк., з них всі включено до міжнародних наукометричних баз даних. 1 стаття у науковому виданні іншої країни обсягом 0,3 друк. арк., яке включено до міжнародної наукометричної бази даних Web of Science, 9 праць апробаційного характеру обсягом 1,86 друк. арк.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ *Наукові праці, в яких опубліковано основні наукові результати дисертації:*

статті у закордонних та наукових фахових виданнях України, включених до міжнародних наукометричних баз:

1. Avanesyan N., Didkivska L., Shabardin D., **Khomenko O.**, Kychma R. Adaptive management of innovative development of enterprises in the conditions of digitalization and actualization of the lean approach. Pacific business review international. 2025. Vol.17. Issue: 11. P. 40-52. URL : https://www.pbr.co.in/2025/2025_month/May/4.pdf (1,2 д.а.). (Особистий внесок здобувача: досліджено інструменти адаптивного управління, що базуються на Lean-підході, визначено особливості управління в умовах цифровізації, що дозволяє оптимізувати діяльність підприємств через актуалізацію оцядливого підходу) (ощадливого виробництва) (0,3 д.а.). (представлено в наукометричній базі даних: Web of Science)

Статті в наукових фахових виданнях та виданнях, внесених до наукометричних баз даних:

2. **Хоменко О.**, Хоменко І., Особливості ІТ-галузі в Україні: сучасний стан і перспективи розвитку. Проблеми і перспективи економіки та управління. 2023. № 2 (34). С. 143-153. URL : <http://ir.stu.cn.ua/handle/123456789/28941> (0,6 д.а.). (Особистий внесок здобувача: досліджено сучасний стан, тенденції та перспективи розвитку, наведено основні показники та проаналізовано законодавче регулювання ІТ-галузі) (0,5 д.а.).

3. Хоменко О. Продуктивність праці в ІТ-компаніях: поняття, способи оцінки та основні напрями її підвищення. Economic Synergy. 2024. № 2. С. 156-169. URL : <https://doi.org/10.53920/ES-2024-2-11> (0,8 д.а.).

4. Шабардіна Ю.В., **Хоменко О.Б.** Особливості сучасних підходів до управління проектами в розподілених командах в ІТ-сфері / Ю.В. Шабардіна, О.Б. Хоменко // Науковий вісник Полісся. 2025. № 1. URL : [https://doi.org/10.25140/2410-9576-2025-1\(30\)-343-356](https://doi.org/10.25140/2410-9576-2025-1(30)-343-356) (0,8 д.а.). (Особистий внесок здобувача: досліджено сучасні підходи до управління

розподіленими командами в IT-проєктах, таких як *Waterfall*, *Agile (Scrum, Kanban)*, *Lean*, *PRINCE2*, проаналізовано проблеми адаптації класичних підходів до управління до динамічних умов IT-сфери) (0,6 д.а.).

5. Хоменко О. Аналіз HR-практик в українських і зарубіжних IT-компаніях. *Успіхи і досягнення у науці*. 2026. № 1(23). URL : DOI:10.52088/3041-1254-2026-1(23)-1281-1292 (0,73 д.а.).

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

6. Хоменко О.Б. The genesis of the scientific approach to managing the productivity of it companies. Стратегічні орієнтири сталого розвитку в Україні та світі : матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених (м. Чернігів, 21 квітня 2023 р.). Чернігів : НУ «Чернігівська політехніка». 2023. С.400-401. (0,14 д.а.).

7. Хоменко О.Б. Праксеологічні основи управління розподіленими командами IT-компаній. Юність науки – 2023: соціально-економічні та гуманітарні аспекти розвитку суспільства : збірник тез доповідей XIII Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів і молодих вчених (м. Чернігів, 26-27 квітня 2023 р.). Чернігів : НУ «Чернігівська політехніка». 2023. С.534-536. (0,18 д.а.).

8. Шабардіна Ю.В., Хоменко О.Б. Законодавче регулювання діяльності у сфері інформаційних технологій. Комплексне забезпечення якості технологічних процесів та систем (КЗЯТПС – 2023) : матеріали тез доповідей XIII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Чернігів, 25–26 травня 2023 р.) : у 2 т. Чернігів : НУ «Чернігівська політехніка». 2023. – Т. 2. С. 341-343. (0,16 д.а.).

9. Хоменко О.Б. Розподілені команди: сутність, функції, переваги та недоліки. Актуальні проблеми управління соціально-економічними системами: матеріали IX Міжнар. наук.-практ. конф., Частина 2. (м. Луцьк, 15 грудня 2023 р.). Луцьк: ЛНТУ. 2023. С. 149-150. (0,1 д.а.).

10. Литвин С.В., Хоменко О.Б. Assessing the productivity of it companies in modern conditions. The XIII International Scientific and Practical Conference «Social ways of training specialists in the social sphere and inclusive education», (Prague, Czech Republic, April 01-03, 2024). 2024. С. 212-213. (0,12 д.а.).

11. Хоменко О. Роль проєктного менеджменту для успішного функціонування розподіленої IT-команди. The 2nd International scientific and practical conference “Future of science: innovations and perspectives” (Stockholm, Sweden, December 23-25, 2024). Stockholm: SSPG Publish. 2024. С. 517-523. (0,27 д.а.).

12. Хоменко О. Сутність бізнес-медіації як ключового аспекту успішного функціонування розподіленої IT-команди. Практичні та теоретичні питання розвитку науки та освіти: матеріали XIII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Львів, 29-30 грудня 2024 р.). Львів : Львівський науковий форум. 2024. С. 36-38. (0,16 д.а.).

13. Хоменко О. Огляд сучасних інструментів управління проєктами в розподілених IT-командах. Global Trends in the Development of Information Technology and Science: Collection of Scientific Papers with Proceedings of the 4th International Scientific and Practical Conference. (Stockholm, Sweden, June 25-27, 2025). Stockholm: International Scientific Unity. 2025. С. 199-203. (0,29 д.а.).

14. Хоменко О. Особливості зовнішнього та внутрішнього середовища IT-компанії в контексті управління продуктивністю розподілених команд. Collection of Scientific Papers with the Proceedings of the 4th International Scientific and Practical Conference «New Horizons in Scientific Research: Challenges and Solutions» (Marseille, France, June 30 – July 2, 2025.). Marseille: European Open Science Space, 2025. С.101-103. (0,29 д.а.).

8. Загальний висновок.

Дисертаційна робота Хоменка Олега Борисовича на тему «Управління продуктивністю команд IT-компаній в умовах повної розподіленості» є

оригінальним, самостійним, завершеним науковим дослідженням, що стосується актуальної проблематики і містить оригінальні підходи до розв'язання теоретичних та практичних завдань щодо формування цілісної системи управління результативністю персоналу в умовах віртуалізації робочого простору, що дозволяє оптимізувати управлінські процеси в глобально розподілених ІТ-проектах.

Основні положення, висновки та рекомендації дисертації містять елементи наукової новизни, є повністю обґрунтовані та аргументовані і отримали необхідну апробацію на науково-практичних конференціях. У публікаціях здобувача знайшли відображення всі положення дисертаційного дослідження. Зміст дисертації відповідає визначеній меті, поставлені здобувачем наукові завдання вирішені повною мірою, мету дослідження досягнуто. Роботу виконано державною мовою.

За актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертація Хоменка Олега Борисовича відповідає спеціальності 073 Менеджмент та вимогам «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19 травня 2023 р. № 502), наукові публікації здобувача відповідають пункту 8 постанови Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії».

Дисертація Хоменка Олега Борисовича на тему «Управління продуктивністю команд ІТ-компаній в умовах повної розподіленості» може бути рекомендована до захисту у спеціалізовану вчену раду.

Головуюча
д.держ.упр., проф,
завідувач кафедри
менеджменту та адміністрування
НУ «Чернігівська політехніка»

Руденко О.М.

